

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a Zengődi Roland ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek, - a dr. Kmetovics Gyula ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű, **II.rendű alperes neve** uo. lakos II. rendű alperesek ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2007. május hó 14. napján kelt 14.P.20.024/2007/12. sorszámú ítélete ellen az I-II. rendű alperesek által 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett **nem érinti**, megfellebbezett rendelkezéseit **részben megváltoztatja**, az alperesek által összesen fizetendő elsőfokú eljárási költség összegét 372.860,-(Háromszázhetvenkettőezer-nyolcszázhatvan) Ft-ra **leszállítja**.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi az I-II. rendű alpereseket, hogy fizessenek meg 15 nap alatt a felperesnek - egyetemlegesen - 120.000,-(Egyszázhuszezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi az I-II. rendű alpereseket, hogy fizessenek meg egyetemlegesen az államnak külön felhívásra 360.000,-(Háromszázhatvanezer) Ft másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes és az I. rendű alperes régi ismerősök. 2004. június hó 12. napján a felperes az I. rendű alperesnek 7.000.000,-Ft összegű kölcsönt adott át kamatmentesen, 2004. október 12-i visszafizetési időponttal. A megállapodást tartalmazó okiratot a II. rendű alperes is aláírta. A visszafizetés időpontjában a felek szerződésüket módosították, a kölcsönvevők teljesítésének határidejét 2005. március 12. napján jelölték meg, egyúttal az alperesek tulajdonában lévő **/cég neve 1/** kezességet vállalt. A felperes az I-II. rendű alperesek részére 2004. december 3.

napján további 4.000.000,-Ft kamatmentes hitelt folyósított, a visszafizetés időpontja 2005. március 3. napja volt. A peres felek a 2005. január hó 8. napján kelt okiratban megállapították, hogy az alperesek 11.000.000,-Ft kamatmentes hitelt vettek fel a felperestől, amelyet 2005. május 8-ig kell visszafizetniük. A kölcsönvevők teljesítéséért a **/cég neve 1/** kezességet vállalt. A felek szerződésüket 2005. április 8. napján módosították, eszerint a kamatmentes hitel összege 12.250.000,-Ft, a visszafizetés határideje 2005. május hó 8. napja. Az I-II. rendű alperesek 2005. szeptember 10. napján 900.000,-Ft-ot megfizettek a felperesnek. A felek 2005. október 18. napján okiratot írtak alá, amelyben a felperes elismerte a visszafizetés tényét, megállapították, hogy a hátralékos kölcsöntartozás 11.350.000,-Ft, melynek teljesítési határideje 2005. december hó 8. 2005. november 30. napján újabb okiratot készítettek a felek, amelyben megállapították, hogy az alperesek 2005. április hó 8. napján összesen 12.250.000,-Ft kamatmentes hitelt vettek fel a felperestől, vállalták, hogy havonta - az okiratban meghatározott összegekben és időpontokban - részletekben teljesítik visszafizetési kötelezettségüket. Az I-II. rendű alperesek 2005. november 30. napján 1.150.000,-Ft-ot, december 30. napján 1.100.000,-Ft-ot, 2006. január 30. napján és április 21. napján - utóbbit a peres eljárás tartama alatt - 2.000.000,-2.000.000,-Ft-ot fizettek vissza a felperesnek. Az I-II. rendű alperesek a 2006. március 30., április 30. és május 30. napján esedékes részletfizetési kötelezettségüknek összesen 6.000.000,-Ft erejéig nem tettek eleget.

A felperes módosított keresetében kérte a bíróságot, kötelezze az alpereseket 6.000.000,-Ft, valamint ezen összegből 2.000.000,-Ft után 2006. március 30-tól, 2.000.000,-Ft után 2006. április 30-tól, 2.000.000,-Ft után 2006. május 30-tól a kifizetésig járó időszakra a mindenkor törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére, továbbá 2.000.000,-Ft után 2006. február 28-tól április 21-ig számított késedelmi kamat és 243.000,-Ft költség és perköltség megfizetésére. Keresetét arra alapította, hogy az alperesek részére kölcsönt folyósított, akik annak összegét 2005. november 30. napján elismerték és részletfizetést vállaltak, amelynek nem tettek eleget.

Az I-II. rendű alperesek kérték a kereset elutasítását. Elismerték, hogy összesen 11.000.000,-Ft kölcsönt vettek fel a felperestől, azonban az ügyleti kamat mértéke havi 5 % volt. Az ügyleti kamatot mindaddig megfizették, amíg teljesítőképeseek voltak. A hitel első részletét építkezés céljából, míg a másodikat banki hitel visszafizetése miatt vették fel a felperestől. Állították, hogy minden hónapban a havi ügyleti kamatot megfizették, és összesen 14.397.500,-Ft-ot fizettek vissza, amelyből 3.397.500,-Ft volt az ügyleti kamat, amely mintegy 16,8 %-os mértékűnek felelt meg. A kölcsönszerződést uzsorára, illetve feltűnő aránytalanságra hivatkozással kifogás formájában megtámadták. A feltűnően aránytalan előnyt az ügyleti kamat mértékében jelölték meg, és kérték az aránytalanság kiküszöbölésével annak megállapítását, hogy a felperesnek tőkeösszeget és a törvényes mértékű ügyleti kamatot már megfizették, ezért a kereset alaptalan.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I-II. rendű alpereseket, fizessenek meg 15 nap alatt egyetemlegesen a felperesnek 6.000.000,-Ft-ot, ezen összegből

Pf.III.20.356/2007/4. szám

2.000.000,-Ft után 2006. március 30-tól, 2.000.000,-Ft után 2006. április 30-tól, 2.000.000,-Ft után 2006. május 30. napjától a kifizetésig, valamint 2.000.000,-Ft után 2006. február 28-tól 2006. április 21-ig minden késedelemmel érintett félévre a félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű kamatát, és 243.000,-Ft költséget. Az előzetes végrehajthatóság kimondását mellőzte. Kötelezte az alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek egyetemlegesen 350.000,-Ft perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 374.600,-Ft eljárási illetéket. Határozata indokolásában kifejtette, hogy a felek között a Ptk. 523. § (1) és (2) bekezdésében írt kölcsönszerződés jött létre, amely alapján az alperesek 11.000.000,-Ft-ot vettek át a felperestől. A visszafizetés határidejét több alkalommal módosították és 2005. november 30-án az alperesek 12.250.000,-Ft-ban ismerték el a még fennálló fizetési kötelezettségüket, amelynek teljesítésére részletfizetést vállaltak. Az alperesek érvénytelenségi kifogásával összefüggésben utalt arra, az okirati bizonyítási eszközökkel szemben az alpereseket terhelte a bizonyítás arra nézve, hogy az általuk állított mértékű ügyleti kamat került kikötésre és azt megfizették, miután mindezek tényét a felperes tagadta. Az ebben a körben meghallgatott tanúk az alperesekkel hozzátartozói viszonyban álltak, tudomásszerzésük közvetett volt - az alperesektől származott -, ezért nyilatkozataikat a tényállás megállapítása során figyelmen kívül hagyta. Erre tekintettel az alperesek az „uzsorás kamat” kikötését nem tudták bizonyítani, ugyanígy azt sem, hogy összesen 14.397.500,-Ft-ot visszafizettek. Az alperesek a 2005. november 30. napján kelt okiratban meghatározott részletfizetési kötelezettségüknek 6.000.000,-Ft erejéig nem tettek eleget, míg 2.000.000,-Ft-ot késedelmesen fizettek meg, ezért a módosított kereset szerint marasztalta őket. A költség és perköltség megállapítására vonatkozó ítéleti rendelkezést arra alapította, hogy a fizetési meghagyásos eljárásokban a biztosítási intézkedés elrendelésével kapcsolatban a felperes igazolta 12.000,-Ft földhivatal díj, 860,-Ft közjegyzői díj, illetve 81.000,-Ft végrehajtói előleg és ezen eljárásban a jogi képviselő részére 30.000,-Ft és további 120.000,-Ft ügyvédi díj kifizetését. Ezen felül kötelezte az alpereseket a perrel érvényesített követelés 5 %-ának megfelelő mértékű ügyvédi munkadíj, mint perköltség megfizetésére. Az ítélet előzetesen végrehajthatóvá nyilvánítását arra tekintettel mellőzte, hogy a Pp. 231. §-a szerinti feltételek jelen ügyben nem álltak fenn.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I-II. rendű alperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben kérték annak megváltoztatását és a kereset teljes körű elutasítását. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével állapította meg a tényállást és abból helytelen jogi következtetésre jutott. 2005. április 8-án nem került sor újabb összeg folyósítására a 11.000.000,-Ft-on felül, csupán az addig lejárt és ki nem fizetett 1.250.000,-Ft kamatot adták hozzá a 11.000.000,-Ft tőkeösszeghez és így határozták meg a kölcsön összegét. Ez az okirat azonban nem teljes bizonyítóerejű magánokirat, ezért tagadásukkal szemben a felperesnek kellett volna bizonyítani az 1.250.000,-Ft összegű kölcsön átadását. A 900.000,-Ft 2005. szeptember 10-i visszafizetését a felperes elismerte,

azonban nem bizonyította, hogy ezt a 900.000,-Ft-ot később ismét visszaadta, így ezt a tényt is a felperesnek kellett volna igazolnia. Egyik fél által sem vitatottan, összesen 6.250.000,-Ft-ot fizettek vissza. Mindezen tényeket figyelembe véve megállapítható, hogy 11.000.000,-Ft kölcsön nyújtása mellett összesen 7.150.000,-Ft-ot fizettek vissza, így legfeljebb 3.850.000,-Ft erejéig lehetett volna a kereset alapos. Az uzsorára és feltűnő aránytalanságra alapított kifogásukat helytelen tényállás alapján vetette el az elsőfokú bíróság, okszerűtlen bizonyítékértékeléssel hagyta figyelmen kívül **/tanú 1/, /tanú 2/ és /tanú 3/** tanúk vallomását, holott ezen személyek egyértelműen igazolták, hogy havi 5 %-os ügyleti kamat kikötése mellett került sor a kölcsönnyújtásra, a felperes minden hónap végén személyesen jelent meg a kamatösszegek átvétele végett, így a feltűnően aránytalan kikötés és a helyzetkihasználás ténye bizonyított. Mindemellett az elsőfokú bíróság az uzsora szubjektív feltételeinek hiányát ítéletében nem indokolta. A peradatok okszerű mérlegelése mellett megállapítható, hogy az érvénytelenségi kifogásuk megalapozott, ezért a kereset alaptalan.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, annak mindenben helyes indokai alapján.

Az I-II. rendű alperesek fellebbezése - a per érdemi részében - **a l a p t a l a n .**

A Pp. 164. § (1) bekezdése a bizonyítási kötelezettség és ezen keresztül a bizonyítási teher általános szabályát tartalmazza. Ez a legáltalánosabb szabály, amely szerint a polgári perben a feleket állítási és bizonyítási kötelezettség terheli. A bizonyítási kötelezettség és a bizonyítási teher ugyanakkor nem azonos fogalmak. Az előbbi arra ad választ, hogy kinek, mit kell bizonyítania, míg a bizonyítási teher jogintézménye azt határozza meg, hogy a bizonyítatlanság következményei melyik fél terhére esnek, azaz, ha valamilyen a per eldöntése szempontjából jelentős tényt nem sikerül bizonyítani, az melyik félnek a hátrányára szolgál, kit terhel a sikertelen bizonyítás kockázata. Az elsőfokú bíróság helyesen állította fel a bizonyítási teher szabályát, ami közelebbről azt jelentette, hogy az I-II. rendű alpereseknek - az egyszerű és teljes bizonyítóerejű magánokiratok által felállított vélelmekkel szemben - kellett kétséget kizáró módon bizonyítaniuk a kölcsönszerződés általuk megjelölt tartalmát - a havi 5 %-os mértékű ügyleti kamat kikötést - , illetve a visszafizetett összeg tényét. Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § (1) bekezdésében biztosított mérlegelési jogkörében eljárva, okszerű mérlegeléssel, helytállóan rekesztette ki a bizonyítékok közül az érdekelt személyek közvetett tapasztalatszerzésén alapuló vallomását, így az I-II. rendű alperesek nem tudták bizonyítani a havi 5 %-os mértékű kamatkikötés tényét, mint ahogy az okiratokkal szemben nem igazolták a 14.397.500,-Ft visszafizetést sem. A fellebbezésben írtakkal ellentétben az alperesek okiratban ismerték el 2005. április hó 8. napján 12.250.000,-Ft összegű tartozásukat, és vállalták annak részletekben történő visszafizetését. Ezen tartozáselismerésre tekintettel (Ptk. 242. §) a felperesnek külön nem kellett bizonyítania sem a további 1.250.000,-Ft összegű kölcsönnyújtás, sem a visszafizetett 900.000,-Ft újbóli kölcsönadásának tényét. A fennálló kölcsöntartozás összegéről az okirat vélelmet állított fel, amelyet az alperesek nem tudtak megdönteni.

Pf.III.20.356/2007/4. szám

Az elsőfokú bíróság a feltárt bizonyítékok okszerű mérlegelésével, helyesen állapította meg a tényállást, abból helytálló jogi következtetésre jutott és miután az uzsora konjunktív feltételei közül a feltűnően aránytalan előny kikötése nem nyert bizonyítást, ezért a helyzetkihasználás ténye további bizonyítást, illetve indokolást nem igényelt (Ptk. 202. §).

Helytelenül állapította meg ugyanakkor a felperest megillető eljárási költség összegét. Perköltség mindaz a költség, amely a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül felmerült (előzetes tudakozódás és levezetés költsége, eljárási illeték, tanú és szakértői díj, ügygondnoki díj, helyszíni tárgyalási szemle költsége stb.) (Pp. 75. § (1) bekezdés). Miután az alperesek a fizetési meghagyás ellen ellentmondással éltek, ezért a jogi képviselettel kapcsolatban felmerülő ügyvédi munkadíj összegét a teljes eljárásra figyelemmel, a perérték alapján a 32/2003. (VIII.22.) IM. számú rendeletben foglaltak figyelembevételével kell meghatározni. A felperes az eljárás során - így a másodfokú eljárásban sem - nem igazolta, hogy jogi képviselőjének a fizetési meghagyás beadásáért, illetve azon eljárás során összesen 150.000,-Ft-ot fizetett meg, amely az előbbiek szerint egyébként külön fel sem számítható. Kérhette volna az eljárás során, hogy a jogi képviselővel kötött megbízási szerződésben foglaltak alapján állapítsa meg a bíróság az ügyvédi munkadíj összegét, azonban ilyen kérelmet nem terjesztett elő. A felperes azt sem igazolta, hogy 81.000,-Ft összegű előleget fizetett meg a végrehajtónak, így ezen költség megítélése is indokolatlan volt. A perrel kapcsolatban felmerült, igazolt költségként a felperest megilleti 12.000,-Ft földhivatali, tulajdonlap másolati díj, valamint 860,-Ft közjegyzői díj, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM. számú rendelet alapján a másodfokú bíróság által megállapított 300.000,-Ft + 20 % ÁFA ügyvédi munkadíj.

Az előbbiekben kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a perköltség összege vonatkozásában megváltoztatta, azt a rendelkező részben írtak szerint leszállította, míg a per érdemében hozott - helyes - döntését a Pp. 253. § (2) és (3) bekezdése alapján - lényegében mindenben helyes indokai szerint - helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperesek a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek a felperes másodfokú eljárási költségének megfizetésére, amelynek összege 100.000,-Ft + 20 % ÁFA összegű ügyvédi munkadíjból áll (32/2003. (VIII.22.) IM. számú rendelet).

Az alperesek az Itv. 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13. § (2) bekezdése alapján kötelesek az eredménytelen fellebbezésükre tekintettel a másodfokú eljárási illeték megfizetésére.

S z e g e d, 2007. november 26. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk. a tanács elnöke	Dr. Lakatos Péter sk. előadó bíró	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk. táblabíró
--	--------------------------------------	---